

katedra

MARIBORSKIH ŠTUDENTOV

»KATEDRO« mariborskih študentov izdaja Zveza študentov Jugoslavije Odbor mariborskih visokošolskih zavodov ● Urejuje uredniški odbor, glavni in odgovorni urednik je Vlado Golob ● Katedra izhaja vsako drugo sredo ● Naslov uredništva je: Maribor, Gregorčičeva 30., telefon 35-96 ● Tekoči račun: 604-13-3-501 (za Katedro) ● Tiska Časopisno podjetje »Mariborski tisk« ● Rokopisov ne vračamo ● Cena 30 din

MARIBOR
9. JANUARJA 1963
ŠTEVILKA 8
III. LETNIK

I. IZDAJA

Tako so svojim bralcem čestitali
NOVO LETO jugoslovanski študentski listi.

21. decembra je bila v prostorih VEKŠ 11. redna letna skupščina Zveze študentov Jugoslavije na mariborskih visokošolskih zavodih. Na njej je sodelovalo okoli 140 študentov-delegatov in nekaj gostov.

Zaradi tehničnih razlogov prinašamo popolnejši zapis šele danes. V zapisu so zajeti: poročilo, referat in razprava.

Organizacijsko kadrovske problemi naše organizacije

Delo ZŠ je v Mariboru vodil v pretekli sezoni 27-članski odbor, v katerem so bili tudi vsi predstavniki Združenj po šolah. Zaradi širokega območja dela naše organizacije se je delo razvijalo po komisijah (bilo jih je 10), ki so jih poleg članov odbora sestavljali tudi predsedniki ustreznih komisij na šolah. Komisije bo treba organizacijsko še bolj utrditi in delo odbora urediti nasploh bolj sistematično in racionalno. Odbor bo pa seveda uspešen le ob sodelovanju združenj, saj je njegova glavna vloga v vsklajevanju in uresničevanju skupnih težav mariborskih študentov; nikakor pa ni odbor samemu sebi namen.

Ena osnovnih nalog, ki je letos nismo zadovoljivo rešili, je dejanska množičnost v naši organizaciji. Nobenega pomena nima, če šteje ZŠ v Mariboru nad 1000 članov, če pa je večina med njimi pasivna in delajo vse le redki posamezniki na račun svojega študija in privatnega življenja. Zato moramo delo v organizaciji razdeliti med čimveč članov, obenem pa pritegniti k raznim razpravam in odločanju kolikor mogoče več študentov, ker bodo le take razprave in odločitve zares študentske.

Nezadovoljiva idejna vzgoja

Skoraj bi bilo odveč razpravljati o kvaliteti idejne vzgoje, zakaj poročilo že ugotavlja, da so bili uspehi po obsegu v idejni vzgoji izredno majhni. Imeli smo nekaj

predavanj v okviru marksistične tribune — in to je bilo vse. Svobodne katedre sploh niso delovale. Krida leži tudi pri nas. Razlog za tako stanje je tudi v slabi povezanosti z vodstvi ZK. Nerazumljivo je tako množično zanemarjanje svobodnih kateder, čeprav se študentje zanimajo za razne probleme s področja kulture, filma, glasbe in umetnosti, znanosti in tehnike ipd. Debatne ure, kjer bi študentje lahko razpravljali o določenih zadevah iz učnega programa bi bile zelo koristne za poglobljanje znanja in zainteresiranost sploh.

Predosem pa ne bi smeli idejne vzgoje pojmovati preozko, kot to delamo zdaj, saj lahko idejno vzgoja človeka vse: njegovo osakdanje delo, študij, kulturna in društvena dejavnost, pa celo zdrava rekreacija ter celo ulica. Iz takega kompleksnega pojmovanja idejne vzgoje moramo izhajati pri programiranju in organizaciji naše dejavnosti. Če hočemo, da bo idejno-vzgojno delo zanimivo, moramo poleg tega, da vemo kaj je aktualno, vedno prisluhnilti tudi interesom študentov. Brez dvoma pa ne smemo nikoli zanemarjati kvalitete, ker je od nje odvisno nadaljnje zanimanje.

Posvetimo več pozornosti študiju

Ze v prejšnjih številkah našega lista smo pisali o nekaterih študijskih težavah, kot so študentski uspehi, samoupravljanje, ipd. Zato ne bi kazalo ponavljati že znanih ugotovitev in mnenj, saj je vsebina poročila o teh vprašanih v

Peter Fajič bere referat na skupščini

bistvu ista. Se enkrat smo morali podčrtati premajhno zavzetost organizacij na šolah za študijsko problematiko, premajhno je sodelovanje študentov v prizadevanju za vsebinsko kolikor mogoče bogatejši in uspešnejši pouk. Studentje med seboj dosti razpravljajo o programih, metodah in režimu študija, toda te razprave običajno izzvene v šolskih hodnikih in predavalnicah. Če pa že pride kakšno mnenje do profesorjev ali organa šole, je to običajno res »mnenje« v dobesednem smislu, premalo preštudirano in podkrepjeno s konkretnimi analizami in argumenti.

Ponovno ugotavljamo, da je eden glavnih vzrokov za nezadovoljiv študijski uspeh v nedovoljni delavnosti študentov. Dostikrat se učimo čisto kampanjsko in sicer tik pred izpiti. Velik del izpitov opravljamo po »liniji« najmanjšega odpora, tako da čimprej prešturiramo skripta in — gremo na izpit.

S tem je povezano dejstvo, da so zelo redki študentje med nami, ki bi se lotevali kakšnih, čeprav skromnih, začetkov znanstvenega študija v individualnem poglobljanju in raziskovanju. Naš interes pa mora biti, da bi čimveč študentov usmerili v tak način dela. Vse močneje se postavlja potreba, da nekatere strani študija sistematično proučimo in z organi posameznih šol in Združenj skupno razčlenimo.

Bomo dobili študentski dom?

Maribor je mesto, ki se zlasti gospodarsko zelo moč-

no razvija. Zato je tudi popraševanje po stanovanjih zelo veliko. Veliko popraševanje povzroča porast cen privatnih stanovanj. Vse to postavlja študenta v zelo težak položaj, saj sploh težko dobi ustrezno stanovanje, še teže ga pa plača, saj se gibljejo cene sob med 2.500 do 6.000 dinarji. Število študentov v Mariboru iz leta v leto raste. Zato postaja razumljivo — pomanjkanje študentskih stanovanj vedno bolj akutno.

V anketi Združenja je 750 študentov izreklo željo po domu. Kakšne so torej možnosti, da dobimo študentski dom? V letošnjem letu je Komisija za stanovanjsko izgradnjo poskušala urediti vsaj del težav o sodelovanju z upravo doma Kmetijske srednje šole, ki je obljubila, da bo sprejela okrog 100 študentov. Toda ko bi se ti morali vseliti, je uprava doma spremenila prvotni sklep in sprejela le 50 študentov. Nadaljnih 24 študentov stanuje o domu za srednješolce.

Komisija za stanovanjsko izgradnjo pri Združenju MVZ proučuje trenutno dve možnosti za rešitev stanovanjskega problema študentov. Ena možnost je preureditev sedanjega Kazensko-popoljševalnega zavoda v študentsko naselje. S tem bi dobili razen drugih prostorov za študente še 800 ležišč. Toda stroški renoviranja bodo brez dvoma zelo visoki, dosegli pa tudi ne bomo takšne smiselne rešitve, kot bi jo dosegli npr. z novograd-

(Nadaljevanje na strani 11)

Zveza študentov — pomemben zavestni činitelj

V referatu, ki je obravnaval kot osnovni točki materialni položaj študentov in naloge naše organizacije nasploh, je poročevalec močno poudaril pomen zavestnega faktorja v dinamičnem procesu delovanja objektivnih činiteljev. Dejal je, da teh objektivnih činiteljev ne smemo absolutizirati in prepustiti njih delovanje stihiji, ampak da moramo prav z zavestnim delovanjem usmerjati celoten razvoj. Zato ni slučajno, da tudi nova ustava daje močan poudarek na delovanje zavestnih elementov v razvoju naše družbe.

Eden izredno važnih zavestnih činiteljev je Zveza študentov, ki je pomembna prav zato, ker deluje v sklopu visoko izobraževalnega sistema, ki pripravlja strokovnjake — družbene delavce za odgovornejša mesta v naši družbi. Dejstvo, da je naš izobraževalni sistem prav zdaj v procesu okrepljenega reformiranja, tako da bi kolikor mogoče približali osebito in oblike izobraževanja potrebam časa in naši osakdanji praksi, kaže, da je takšno delovanje zavestnega činitelja še posebej aktualno.

Maribor je mlado visokošolsko mesto. Boriti se je treba z različnimi začetnimi in osnovnimi težavami. Razen tega pomenijo te šole splošno in delno nov izobraževalni sistem z namenom, da bi dale praksi nove, potrebam primerno izobražene ljudi. To je objektivno obtežje našega dela, ki na eni strani zahteva čimveč dela in angažiranosti, na drugi strani pa močno opliva na realizacijo naših prizadevanj.

Pri obravnavanju stvarnih razmer lahko ugotovimo ista dejstva, kot jih navaja poročilo, ali so jih podrobneje razčlenjevali govorniki. Vse-skozi smo čutili močan poudarek vloge ZŠ na vseh področjih dejavnosti, ki vplivajo na delo in življenje študenta ter na njegovo izobraževanje. Za uspešno sodelovanje v reševanju vseh zadev je pa nujno delovanje čim širšega kroga študentov — naših članov. Dalje je potrebno, da v svojih razpravah in predlogih nismo površni, kampanjski in enostranski, temveč moramo vsako stvar razčleniti in nato priti pred kogarkoli s tehničnimi predlogi in mnenji.

To je zlasti važno, ko se zavzemamo za boljše materialne pogoje pri delu študentov, kakor tudi za neposredno dejavnost naše organizacije. Prizadevali si moramo, da že v sedanjih pogojih čimveč naredimo, saj zahtevajo predosem neurejene razmere največji napor obstoječih subjektivnih činiteljev.

Gosti na skupščini Zveze študentov v Mariboru

- POZOR, POZOR! VLAK V SMERI PRAGERSKO-CELJE-ZIDANI
- MOST-LJUBLJANA STOJI NA TRETJEM TIRU PRIPRAVLJEN
- ZA ODHOD, POTNIKI, VST OPITE, ZELIMO VAM SREČNO VOZ-
- NJO.
- LJUDJE SO SE DRENJALI, NA KOLODVORU STA VLADALA
- GNEČA IN HRUP IN NAD GLAVAMI POTNIKOV SE JE OGLA-
- SAL SE ZVOČNIK.
- STAL SEM V KABINI STOŠ TIRIDESETTONSKE LOKOMOTIVE,
- »OBOROZEN« S FOTOGRAF SKIM APARATOM, »FLASHEM« IN
- BELEŽNICO TER OPAZOVAL HRUP POD SEBOJ.

Vlak številka 512

Ze ob sedmih zjutraj sem prišel v kurilnico zaradi dovoljenja, da bi se lahko peljal na lokomotivo potniškega vlaka št. 512, ki vozi na relaciji Maribor-Ljubljana. Uradno potrdilo mariborske sekcije za vleko sem takoj dobil in peljali so me k strojevodji

»Ta fant bo šel z vami,« mu je rekel šef. »Peljite ga na lokomotivo ter mu razkažite vse, kar bo želel.«

Zahvalil sem se. Se kratek stisk roke in že sem bil na veliki lokomotivi. Prvič sem bil na njej in zdelo se mi je imenitno. Tako velika gmota železa, Zanimalo me je samo, ali me bo med vožnjo zeblo ali mi bo vroče. Do takrat sem vedno mislil, da je na lokomotivi strašno vroče, saj vendar poturijo ogromne količine premoga. Takoj sem dobil odgovor na to vprašanje, ker je strojevodja potegnil za ročico in odpeljali smo se na glavni kolodvor, kjer je čakala kompozicija. Bilo je »fifty-fifty«. Na tisti strani, kjer je bil kotel lokomotive, je bilo vroče, na nasprotni strani pa precej mrzlo. Počutil sem se nekako razdvojen. Tako mimogrede sem povprašal strojevodjo Toneta, če ga to nič ne moti.

»Cisto nič. Sem že vajen.«
 »No, da,« sem pomislil. »Navada je navada!« Strojevodja me je brž potolažil, da bo potem »že boljše, ko bo lokomotiva vozila naravno in ne ritensko.

Na glavnem kolodvoru se je naša lokomotiva priključila kompoziciji. Se nekaj minut in že smo dobili znak za odhod. Med vožnjo sem poprosil strojevodjo naj mi razkaže delovanje lokomotive. Rad mi je ustregel in ob njegovih odgovorih se je vzbudila v meni želja da bi še sam poprijel za ročice ter malo popeljal. Med drugim me je tudi zanimalo kdaj je bila lokomotiva zgrajena. Odgovor me je nekoliko presenetil. Leta 1927. Ali ni potem že čas, da gre v pokoj?

»Seveda,« mi je odgovoril. »Že pred

tremi leti bi morala med staro železo.«

»In kaj menite o potnikih?«

»Ti so večkrat nedisciplinirani.«

»Kako se počutite, če se peljete kot potnik?«

»Slabo, zdi se mi dolgočasno. Tu na lokomotivi mi čas mine kot bi trenil.«

»Katera letna doba vam najbolj odgovarja?«

»Najboljši sta pomlad ip jesen. Poleti je prevroče, pozimi pa preveč pih.«

Ze od nekdaj sem občudoval lokomotive. Kolikor večja je bila, toliko imenitnejša se mi je zdelala. Prosil sem ga, naj mi pove nekaj tehničnih podatkov o lokomotivi.

»Kapaciteta »tenderja« znaša petnajst kubikov vode in deset ton premoga.« Ob tem podatku sem dobil krepimel jaz zadosti za ves čas študija v ko asociacijo. Sedem ton premoga bi Mariboru in bi lahko kuril celo poletje.) Teža same lokomotive pa dosega sto ton.

»Zanima me tudi, kako prenašate vožnjo skozi tunel. Ali vas dim nič ne moti?«

»Na to vprašanje boste dobili odgovor takoj,« se mi je zasmel, »v nekaj minutah bomo v tunelu in se boste sami prepričali.«

Z nestrpnostjo sem ga čakal. Spomnil sem se, da sem vedno hitel zapirati okna, takoj ko sem zaslutil bližino tunela.

Cez nekaj minut sem res imel priložnost občudovati vzdržljivost osebja na lokomotivi. Pripeljali smo se v srednje dolg tunel in ovil nas je dim, gost kot ljubljanska megla, smrdljiv pa še bolj. Počutil sem se kot sveža gnjat, ki jo obesijo v prekajevalnico.

Vožnja na lokomotivi je bila zelo zanimiva in tudi poučna. Naučil sem se namreč, da je nevarno sklanjati se z lokomotive. Hotel sem namreč slikati kompozicijo in sem se na nekem ovinku preveč nagnil iz lokomotive. Bil je zelo rahel sunek, vendar sem zaradi

Dragi bralci! Rešite, prosim, naslednji problem:

Vlak ima šest vagonov, vsak vagon ima osem koles. Poleg tega je še lokomotiva, ki ima 14 koles. Sedaj pa prosim izračunajte, koliko je star strojevodja!

Maksimalna hitrost lokomotive je 90 km na uro. Vendar proga od Maribora do Zidanega mosta ne prenese velikih hitrosti in je zato na tem odseku najvišja dovoljena hitrost vlakov 50 km na uro. Zaradi tega tudi diesel lokomotive ne vozijo na tej progi.

Vlak, ki ga sedaj vlečemo, je težak 200 ton.

Koliko časa že vi vozite lokomotivo?

— Že dvaindvajset let. Od 1940 do 45 leta sem bil kurjač, nato pa sem naredil izpit za strojevodjo.

Kaj pa izpit, ali je težji kot šoferski?

— Seveda. Saj moramo poleg tehničnega znanja imeti vedno pred očmi varnost potnikov.

Opfostite, da sem indiskreten, imate morda družino?

— Sina imam, ki hodi v tretji razred gimnazije. Namerava študirati medicino.

Kaj pravite o izbiri poklica?

— Vsak naj si izbere to, kar ga najbolj veseli.

njega malone zletel ven. Poučno, kajne?

Vožnja je hitro minila in moral sem se posloviti od strojevodje in njegovega pomočnika. Stisnili smo si roke in zaželel sem jima srečno vožnjo.

Moja naloga je bila do polovice opravljena. Nazaj grede sem nameraval intervjuvati še nekaj potnikov in morda tudi kakšnega sprevoznika. Toda imel sem smolo, ker sem zamudil popoldanski vlak, in sem tako potoval nazaj šele ponoči. Seveda sem takoj postavil sprevozniku nekaj vprašanj:

»Kakšen je odnos potnikov do železniškega osebja?«

»Mnogokrat zelo neprimeren. Potniki so zelo zahtevni. Ne mislijo na to, da so največkrat sami krivi za nastala trenja, ker nimajo pravih voznih kart.«

»Kako vam je sicer všeč vaše delo?«
 »Precej naporno je, ker moramo vsaj delati ves dan, drugače pa še precej zanimivo. Vedno sem v stiku z ljudmi.«

Zahvalil sem se mu za odgovore in odšel iskati »žrtve« med potniki. Hitro sem jih našel. Mlad fant je sedel sam v kupeju. »Ta bo pravi,« sem pomislil. Vstopil sem, se predstavil in ga zaprosil za nekaj odgovorov. »Rade volje,« mi je odgovoril.

»Kaj menite tako na sploh o naših železnikih?«

»Nekoliko zastarete so, sedaj je sicer delno bolje, ker imamo diesel-lokomotive in delno električno vleko. Vlaki pa so še vedno prepočasni v primerjavi z drugimi državami.«

»Kaj menite o železniških uslužben-

cih, predvsem o strojevodjih, kurjačih in sploh o osebju na lokomotivah?«

»Ti imajo na parnih strojih zelo težavno delo, posebno v primerjavi z drugimi strojevodji na električnih in diesel-lokomotivah. Prav tako nosijo veliko odgovornost, saj imajo v rokah življenje mnogih potnikov.«

»Ali pomislite kdaj na strojevodjo, posebno še, če se vozite skozi tunel?«

»Iskreno povedano, ne.«

»Kaj bi naredili, če bi gledali skozi okno in videli, da vam vozi nasproti po istem tiru drugi vlak?«

»Potegnil bi za zasilno zavoro in skočil skozi okno.«

Potreboval sem še nekaj odgovorov. Poprosil sem kar ženo srednjih let, ki je sedela v mojem kupeju.

»Oprostite, da sem tako radoveden, kam se peljete?«

»V Avstrijo, na obisk.«

»Kaj menite o plačah železniških uslužbencev?«

»Te so premale glede na to, da imajo železničarji vsaj cel dan službo.«

»Ali ste vraževerni in se ne p... z vlakom, če se vam je pred potovanjem sanjalo, da se bo zgodila nesreča?«

»Nisem vraževerna, vseeno bi se peljala.«

Zdelo se mi je dovolj. Dovolj, da sem dobil splošno sliko o železničarjih. Podnevi in ponoči, v nedeljo, ob praznikih, ko mi vsi počivamo, oni delajo. Nekdo naklada premog v peč, nekdo luknja karte in nekdo vozi. Mi pa sedimo v kupejih in gledamo skozi okno. In vlak pelje dalje ...

DARKO PAŠEK

Vedno več rednih, nekaj manj izrednih študentov

O študijskih rezultatih, materialnih problemih študentov, o težavah pedagoškega kadra, rebalans finančnega plana, finančno poročilo združenja

Dalje je svet sprejel tudi sklep, da je treba stalno spremljati diplomante, tako one v praksi, kot one na II. stopnji.

● Subvencije prejema 28 odst. študentov

Novi obrat družbene prehrane je dvignil med študenti veliko prahu. Zlasti je bila za študente problematična precej višja cena hrane v primerjavi s starimi menzami. Širok razmah sistema individualnega subvencioniranja je zahteval sicer precej dela in denarja, vendar je dosegel svoj namen

Največji del časa je Svet združenja na svoji 3. seji dne 25. decembra 1962 posvetil študijskim rezultatom, ki jih je dalo lansko, šolsko leto in letošnji vpis:

● Vpis v I. letnik postaja ustaljen

Statistični podatki kažejo, da je letošnji vpis (1795 novincev) sicer večji od lanskega (1471), da pa je razlika dosti manjša kot eno leto prej. Rednih je od tega 766, lai 559. Spreminja se tudi razmerje med rednimi in izrednimi, od lanskih 1:3,4 na letošnjih 1:1,3 v prid izrednih.

Pogoje za vpis v II. letnik je izpolnilo okoli 50 % študentov, od rednih okoli 65 %. Zanimivo je, da ni osip prav nič manjši med študenti, ki prihajajo iz strokovnih srednjih šol (ekonomskih, tehniških, kmetijskih), kot med študenti, ki prihajajo iz gimnazij ali pa so celo opravili sprejemni izpit.

Izredni študentje so v nižjem odstoku dosegli pogoje za vpis v II. letnik. Glavni razlog je verjetno pomanjkanje časa, pa tudi pomoč, ki jim jo nudijo posamezne šole, je precej različna. Prav tako ni urejeno vprašanje financiranja izrednega študija.

Osip se viša, kaže primerjava podatkov. Vzporedno pada povprečna starost študentov, prihajajo mlajši, ki še nimajo utrjenih trdih študijskih navad. Tu je še veliko dela za Zvezo študentov in svete letnikov, da bi utrdili stalno študijsko intenzivnost.

● Samo okoli 13 odst. diplomantov na II. stopnjo

Do konca lanskega leta je diplomiralo na naših visokošolskih zavodih več kot 230 študentov. Od tega jih je preko 130 diplomiralo na VEKS, 30 na VPS, 29 na VAS, 23 na PA (po izrednih kriterijih) in 15 na VTS. Od tega jih nadaljuje študij na II. stopnji redno samo 30, odstotek le-teh je najvišji med diplomanti VAS.

Diplomanti vseh naših šol imajo direkten vstop na II. stopnjo ljubljanskih fakultet, razen VEKS. Ekonomska fakulteta je namreč postavila obvezo, da diplomanti prve stopnje morajo napraviti diferencialni izpit, če vpišejo na II. stopnjo drugačno specializacijo kot na I. stopnji. To je zajelo seveda tudi diplomante VEKS. Razen tega ljub-

ljanska ekonomska fakulteta na II. stopnji ne priznava izpitov, ki so jih diplomanti VEKS že napravili, na EF pa spadajo v program II. stopnje. Samo majhna primerjava: zagrebška ekonomska fakulteta direktno vpis, zagrebška visoka privredna šola pa celo priznava opravljene izpite, ki ustrezajo predmetom njihove druge stopnje.

ING. S. OJAN PERHANC — predsednik Sveta Združenja

V zvezi s tem je Svet združenja mariborskih visokošolskih zavodov zahteval, da vsaka fakulteta mora upoštevati znanje diplomanta višje šole in mu mora priznati I. stopnjo in sposobnost za študij na II. stopnji. II. stopnja se mora prilagoditi prvi in ne obratno. Kajti: vzgajamo kader za potrebe gospodarstva in družbenih služb — povezava z njimi pa je na mariborskih šolah še zlasti močna. (Fraksa namreč zelo rada sprejema diplomante mariborskih višjih šol.)

— pocenitev hrane za tiste, ki so tega najbolj potrebni. Subvencije prejema 28 % študentov v povprečni višini 4.255 dinarjev, kar pomeni 150 dinarjev dnevno.

● Jeseni: Dom KŠŠ — 100 ležišč Dom medicinskih sester — 56 ležišč

V lanskem letu je Združenje in Zveza študentov posvetila precej časa problemu stanovanj za študente, vendarle ni uspela izpolniti svojega plana.

Letošnji načrt pa je takšen: Združenje je zaprosilo za kredit za začetna dela na novih stanovanjskih objektih in za adaptacijo razpoložljivih prostorov za potrebe študentov: v Domu srednje šole za medicinske sestre je predvidena za študentke posebna etaža, urejena precej komfortno, kjer bo prostora za 56 študentk. V Domu srednje kmetijske šole pa računata Združenje na poseben trakt, kjer bi imeli študentje prostor sami in bi ga upravljali po samoupravnih principih študentskih domov kot drugod. V tem traktu bi bilo prostora za 100 študentov.

PROBLEMI PEDAGOŠKEGA KADRA: SE VEDNO PREMALO REDNIH PROFESORJEV ZLASTI NA VTS IN VSS, STANOVANJA, SLABO POSTAVLJENA PEDAGOGSKA OBVEZNOST, PREMALO ČASA ZA ZNANSTVENO-RAZISKOVALNO DELO.

Zlasti na VTS in VSS je čutili pomanjkanje rednih profesorjev in asistentov, saj se honorarni sodelavci kljub prizadevnosti ne morejo temu delu posvetiti v tisti meri kot redni. Glavni problem so pri tem stanovanja, saj so strokovnjaki, ki bi jih želeli pridobiti, tudi s to vezjo vezani na svoje sedanje delovno mesto.

Dalje je Svet združenja ugotovil, da je norma 500 pedagoških ur premalo preštudirana in ne ustreza, četudi je v principu prav, da obstoji določeno merilo. Poleg tega pa je v teh 500 urah letne pedagoške obveze premalo časa na razpolago za znanstveno-raziskovalno delo.

● Poročilo o finančnem poslovanju združenja

Združenje je predvidelo za leto 1962 dohodkov v višini 84 milijonov, od tega je realiziranih samo 70 milijonov, ker je izpadla dotacija družbenega sklada LRS za založniško dejavnost in del dotacije OLO Maribor. Ti dohodki so bili potrošeni za potrebe Združenja, za dotacije zavodom, za pomoč študentom in strokovno izpopolnjevanje profesorje in sodelavcev.

Poročilo je svet soglasno sprejel.

● Rebalans finančnega plana združenja

je bil potreben zaradi sprememb nekaterih postavk, zlasti subvencij, ki so porastle za 1.000.000 dinarjev.

Rebalans je svet soglasno sprejel.

Prav tako je Svet združenja soglasno sprejel Pravilnik o oblikovanju dohodka in delitvi dohodka ter o delitvi osebnih dohodkov Združenja.

MATJAZ MULEJ
ZAPISKI

20. obletnica Pohorskega bataljona

8. januarja 1963. leta je na Osankarici na Pohorju v težki borbi z večkrat močnejšim sovražnikom padel legendarni Pohorski bataljon. V spomin na ta dogodek bodo v Mariboru 7. januarja v Umetnostni galeriji odprli razstavo likovnih umetnosti s tematiko NOB. Na slavnosti akademiji v unionski dvorani pa bo govoril Dušan Kveder - Tomaž, komisar druge grupe odredov.

Pred konferenco ZK na mariborskih višjih šolah

Pred nami je konferenca ZK mariborskih višjih šol. Na njej bodo člani ZK prikazali delo v preteklem obdobju in nakazali smerice za v bodoče. Spet bo pred nami vprašanje ideološko političnega dela. Če govorimo o tem delu v preteklem obdobju moramo reči, da ni dalo tistega, česar smo pričakovali. Pričakovali smo širjenje individualnega obzora, močje tudi utrjevanje, čuta odgovornosti. Tega je bilo zelo malo. To so pokazale konference Zveze študentov na posameznih šolah. Ponekod je to manj, drugje bolj pereč problem. Gotovo pa sodi med probleme, ki jih je nujno treba rešiti.

Drugi problem je premajhna aktivnost študentov komunistov v študentski organizaciji. Se sedaj ponekod preostro postavljajo meje med organizacijo ZK in Zvezo študentov. To meje so smetne. Vsak komunist je hkrati študent in je dolžan delati v študentski organizaciji, ji s svojim znanjem pomagati pri njenem uveljavljanju. Seveda bo pred nami še mnogo drugih nalog, ki jih bomo morali rešiti, vendar sta to dve izmed verjetno najbolj nujnih.

D. P.

VI KATEDRI — KATEDRA VAM

O Pri šest. številki Katedre sem opozil, da je bilo v glavi napsano »I. izdajec«. Ker o tem nisem zasledil nič napisanega, prosim za kratko obrazložitev.

F. D., VTS

S šest. številko smo začeli izhajati v dveh izdajah. Prva izdaja je namenjena študentom, druga pa srednješolcem. Razlika je samo v drugi in enajsti strani, kjer so v prvi izdaji le dve strani bolj ozko študentske, v drugi izdaji pa samo srednješolske.

O Zanima me, koliko naklade oziroma koliko naročnikov ima Katedra?

Džok, Murska Sobota

Sedaj ima Katedra okoli 5300 izvodov naklade in seveda približno toliko bralcev.

O Slišal sem, da bo letos v Mariboru konferenca jugoslovanskega študentskega tiska. Če je res, kdaj bo?

R. G., VSS

1., 2. in 3. februarja tega leta bo

v Maribor IX. konferenca jugoslovanskega študentskega tiska.

O Kdaj bo mogoče dobiti v mariborskih trgovinah vse proučene resne glasbe ki so jih izdala jugoslovanske tovarne gramofonskih plošč?

I. H., VTS, Maribor

Trgovine pravijo, da je to zaradi prevelikih zalog, ki bi tako nastale zelo težko, pač pa jih po želji kupca vedno naročijo.

O Kako misli izvesti Katedra zbiranje nagrad vaše novoletne križanke?

P. P., I. gimnazija

Ker je to zaenkrat še skrivnost, boste morali na odgovor do naslednje številke počakati!

O Telefoniral sem na 08, da bi izvedel za eno besedo iz vaše nagradne križanke, pa mi telefonistke niso znale odgovoriti.

V. F., absolvent, Maribor

Morda pa so vaše in so križanko že same prej poslale na naše uredništvo.

Zakaj nič sodobnejšega?

V mariborski Drami smo do novega leta videli/tri premiere: »Pohujšanje v dolini Senflorjanski«, »Gospoda Glem-bajevič« in »Dr.« ter dve ponovitvi: »Mati Korajža« in »Skušnja ali kazno-vana ljubezen«. Mladinskih iger »Mili-ca ne sme umreti« in »Modro vrtnico« ne štejem. Nekako ne sodita v ta ok-vir.

Preseneča me, zakaj v tem delu se-zone nismo videli nobenega modernega dela, dela, ki bi obravnavalo sodobno tematiko. Res je, da imajo tudi »stara«, klasična dela svojo vrednost in prav gotovo lahko povedo današnjemu človeku. Npr.: nihče bi ne mogel reči, da so tipi iz »Pohujšanja« nehali obstojati. Ali da ni več ljudi, ki bi ne imeli podobnih napak kot Nušičevi ju-naki.)

Bes je tudi, da smo npr. videli Can-karja v zadnjih letih sorazmerno malo. Posebno, če upoštevamo, da je še ved-no naš najboljši dramatik. Tudi Nušič se že dolgo ni pojavil na mariborskem odru. Vendar si ljudje žele čimveč no-vih, sodobnih del, takih, ki bi nam go-ovorila neposredno o današnjem člove-ku. In prav neugodno vpliva na nas, če naše gledališče tega ne uprizarja.

Tudi je res: Drama ima v načrtu tri moderne drame: Michel Achard, Od-kritosrčna lažnjivka; Fran Zizek, Otro-ci apokalipse; Max Frisch, Andorra (na lepaku je še pripisano: ali druga noviteta). Razen tega sta v programu še dve drami klasičnih avtorjev (Sha-kespeare, Romeo in Julija in Aristof-an, Lizistrata) ter domača drama Alojzija Remca Magda (ob desetletnici piščeve smrti).

Nad celotnim programom se niti ne bi mogli pritoževati, razen v primeru »Glem-bajevič«, ki ne ustrezajo možno-stim naše drame, kar je tudi že ugo-tovila kritika. Seveda se ne strinjamo s tem, ker niso uvrstili v program »Administrativno balada« Mileša Mi-kelna, ki jim jo je avtor ponudil prej kot Ljubljancem in je res sodob-nejša. Tudi zaradi svojega kabaretnega značaja. Vendar bi repertoar lahko bil prožnejši, modernejši, čeprav so uvr-ščena dela še tako zanimiva in slavna privlačila.

Ne morem pa se strinjati z razpore-ditvijo. Preostaneta nam samo še dve premieri »starih« del in kar vse tri premiere sodobnih. Nasprotno pa smo

Z nedavne uprizoritve v mariborski Drami

imeli priliko videti do zdaj že tri pre-miere starejših del (in še ponovitve, ki so prav tako dela starejših avtorjev), tako da praktično v tem delu sezone nismo videli nobenega sodobnejšega dela!

Ce je repertoar že tak — ne preveč

račodaren z modernimi deli — bi mor-al biti vsaj primerno razporejen, tako da se naša Drama nikomur ne bi mo-gla zazdeti po svoji funkciji podobna muzeju.

Franček Rudolf

katedrin esej

piše:

Martin Prašnicki

Vzgoja mladine je temelj kulture

nadaljevanje

Mladino je potrebno usmerjati

Za mesto, kot je Maribor z okroglo stotisoč ljudmi, in ki je razen tega izrazito delavsko, je nadvse pomembno oblikovanje mladine od najbolj zgodnjih danih možnosti (otroški vrtec), pa do zrelega kulturnega dela. Mladina je še gibčna in hitro dojema, zlasti ko gre za pridobivanje lepih in pozitivnih lastnosti. (Vzgojno vlogo ima nedvomno tudi družina.) Šola je prva kulturna ustanova (v širokem pome-nu besede), s katero se človek sreča v življenju in kjer zavestno razvija svoje nagnjenje k tej ali oni dejavnosti. Elementi, na katerih sloni izobra-ževalno delo v najnižjih eno-tah in stopnjah šole, so temeljni kamni bodočega razvo-ja posameznika. Če so ti do-bro položeni, potem bo nad njimi možen mogočnejši kako-vostni razpon.

Ker sodim, da predvsem na šolskem vzgojnem sistemu temelji ves človekov profil in da je pretežni del tega ravno duhovna sila posameznika, je potrebno govoriti predvsem o šolah, o šolskih problemih, o posvečanju pozornosti mladini v teh najobčutljivejših letih in usmerjanju v pravo in bogato duhovno izživljanje. Tako nam je jasno, da je kultura med mladino v največji meri odraz prosvetiteljskega dela in da bi bilo tu veliko bolje govoriti o pomenu kakor pa o vlogi kulture v našem mestu (sestavek sodi k predkratim začetni raz-pravi v »Katedri«: Vloga kulture v Mariboru).

Cas graditve in obnove je od človeka terjal maksimalne ustvarjalne sposobnosti, kajti jasno je bilo, da si bomo mo-

rali najprej ustvariti dobro materialno podlago, in da bo-mo šele nato lahko mislili na druge stvari, ki so nujno po-terbne za dobro življenje. V tem pogledu smo pa včasih banalizirali kulturo kot zabavni del življenja in smo se tako izmotavali z izgovori, da za zabavo ni čas, dokler nismo gospodarsko dovolj močni. To je neopravičljivo, je škodljivo za ves družbeni razvoj, kajti nadstavba od baze ne more bi-ti ločena. Če ju nasilno delimo, se bo to poznalo v doglednem času na bazi sami Vzgojne ustanove so se v dirki s časom posvetile oblikovanju strokovnega kadra. Odpadlo je marsi-kaj, kar ni kazalo konkretnih koristi za vsakodnevno delo. Humanistična šola je kmalu postala odveč, na njeno mesto smo postavili strokovno šolo. Tudi v ostalih šolskih zavodih so odpadali humanistični pred-meti, ne da bi kakorkoli nadomestili to izgubo. V človeku pa ni razvita le potreba po delu. Najmanj tolikšne vred-nosti je še njegovo nagnjenje k duhovnemu življenju, ki ga pa spriči intenzivnega zani-manja za materialni del čisto zanemarja.

V šoli smo pozabili gojiti občutek za lepo, nagnjenje k duhovnemu življenju, skratka pozabili smo na tista etična načela, ki so gibalo vsega življenja. Kmečka kultura, ki je izvorna in ki jo je mladina prinesla v mesto, se sramež-ljivo izgublja, ker je nihče ne zna vrednotiti. Mladini danes bolj kot kdajkoli očitajo mo-dernizem ter sprejemanje »po-ceni« umetnosti, vendar pa nihče ne pove, da je to samo zaradi ugodja, ki ga na primer v glasbi povzročata preprosta harmonizacija zabavne glasbe

in pa ritem v našem razgiba-nem prostoru. Bach ali Weber sta večini manj razumljiva, ker sta s svojimi posebnostmi, kakršne ima vsaka doba, od-maknjena v svoj čas, a ju nih-če ne približa današnjemu člo-veku. Stravinski je pred ne-davnim dejal, da bi v šolah morali učiti note prav tako kot abecedo, ker je glasba sa-mo še nek drug način govora. Čeprav je to pretirano, brez osnove ta misel vendarle ni.

Mnogokrat omenjamo kulturno stopnjo kakšnega naro-da in pri tem govorimo o »po-trošnji« kulturnih dobrin (ki-no, gledališče, prebrane knji-ge, časopisi itd.), ki ni in ne more biti neodvisna od naporov, ki smo jih vložili za kulturno razgledanost in vzgojo. Kolikor več kulturnih ustanov smo opremili ali zgradili, toliko več možnosti ima potroš-nik, da se oddolži za skrb. Če k temu dodamo še duhovno vzgojo (ki jo lahko imenujemo ali estetsko ali umetnostno, prav bo eno kot drugo), potem mladini ne bo potrebno poha-janje po ulicah, iskanje eti-čnih meril v filmih najslabše vrste ter mnoge druge zablode, ki vodijo strmo navzdol. Če mlademu človeku povemo le, kako vpliva ekonomska baza na zavest, in ga zavijamo v oblake skonstruiranih pravil, s tem še nismo storili do-vojl. Celó smešno je! Bolje mu je praktično pokazati, koliko denarja je dobilo recimo gle-dališče, koliko koncertna poslovalnica, v kakšnih mater-ialnih pogojih delajo šole in koliko denarnih sredstev smo namenili za izvenšolsko kulturno dejavnost mladine (usta-navljanje sekcij in klubov amaterskega dela, podpore pri organiziranju festivalov in

drugo.) Tako bo možno vzdr-žati tezo o povezanosti eko-nomske baze in nadstavbe.

Moramo priznati, da v Mari-boru tovrstno osveščanje le po polževo napreduje. Še vedno je kultura pastorka, še vedno jo jemljemo preveč privilegi-rano, v nekaterih »tehničnih krogih« pa včasih celo prevla-duje mnenje, da je nepotrebna. Kako je možno trditi kaj takega?

Ce hočemo v našem mestu dvigniti zavest mladega člove-ka, potem bomo morali upo-števati, da so prav pri nas po-trebni veliko večji napori za prevzgojo, za vzgojo mladine, kajti pri nas se moramo razen proti materialni kulturi rev-ščne boriti še proti banaliziranim in tehnokratskim nazo-rom. Tehnica se uravnava s protitežjo, tu pa bodo po-trebni izredni moralni in ma-terialni napori, da izravnamo sedanje nesorazmerje.

Vloga

študentske mladine

Do pred nedavnim je bil Maribor samo industrijski center, ki je združeval naj-močnejše gospodarske panoge severovzhodne Slovenije. Fizi-ognomija prebivalstva je bila pretežno delavska in kot tako so naše mesto tudi vselej upo-števati. Nihče se torej ni pre-več potegoval za to, da bi ustanovili v Mariboru kakšno pomembnejše kulturno sredi-šče; na tej domnevi smo za-nemarjali razvoj tako imeno-vane province. Vse uglednejše ustanove so se zbirale le v Ljubljani, kjer uživajo večjo zaslonbo in simpatije kultur-nikov, pa tudi znatnejša re-publiška finančna sredstva.

(Nadaljevanje sledi)

• film • film • film

PESEM BREZ NASLOVA

• O ČEM PRIPOVEDUJEJO VO-
DILNI ITALJANSKI REŽISERJI

Italijanski film sodi danes v Evropi med vodilne. Bistvena vrednota njegovih ustvarjalcev je, da niso ostali pri neorealizmu prvih povojnih let, ko je bila središče filmskega podajanja družba s svojimi problemi, temveč so iskali poti naprej. Danes vzbujajo živ interes filmskih ustvarjalcev človek, njegovi subjektivni problemi, družina in okolje, v katerem ljudje živijo. Elitni ustvarjalci in predstavniki najpomembnejših silnic v sodobnem italijanskem filmu so Fellini, Antonioni in Visconti.

FELLINI je režiser filmov »CESTA«, »KABIRIJINE NOČI«, »SLADKO ŽIVLJENJE«, njegovo poslednje delo je epizoda v filmu »BOCCACCIO 70«. Od robustnega poeta drobnih in srčno dobrih ljudi, je v zadnjih letih postal registrator malomeščanskega sveta, ki ga pa še vedno izpostavlja posmehu. Zato v njegovih filmih ni več vloge o sodobnem človeku ne razmiš-

sina. Javnost nestrpno pričakuje nadaljevanje filma »SLADKO ŽIVLJENJE«.

ANTONIONI je najgloblje posegel v nekatere probleme, ki mučijo sodobnega človeka. Filmi »KRIK«, »PUSTOLOVŠČINA« in »NOC« so zaokrožena podoba režiserjevega sveta. Najnovejši film »MRK« bo samo logično nadaljevanje poti, na kateri išče odgovor, kaj lahko človeka iz katerega koli družbenega razreda ali intelektualnega kroga reši izgubljenosti. V to razpoloženje pa ga sili naglica vsakdanjega življenja.

Največja Antonionijeva odlika je iskanje nenege, šele potem dobra režija, premišljena kompozicija slike in odlično vodnje igralcev.

Od vseh »velikih« režiserjev je Antonioni tisti, ki najbolj vpliva na mlado generacijo filmskih režiserjev.

Med režiserji so tudi taki, ki o sodobnem človeku ne razmiš-

Alain Delon v pretresljivem filmu »Rocco in njegovi bratje«

mih naprednega, posebno pa družbeno kritične filme. Spominimo se zapletov v zvezi s filmom »ROCCO IN NJEGOVI BRATJE«, saj so prepovedali njegovo predvajanje na festivalu v Benetkah.

A. K.

KOTPTIČ 140 M PO ZRAKU

(Nadaljevanje in konec)

TUDI FILMSKI TRAK POMAGA

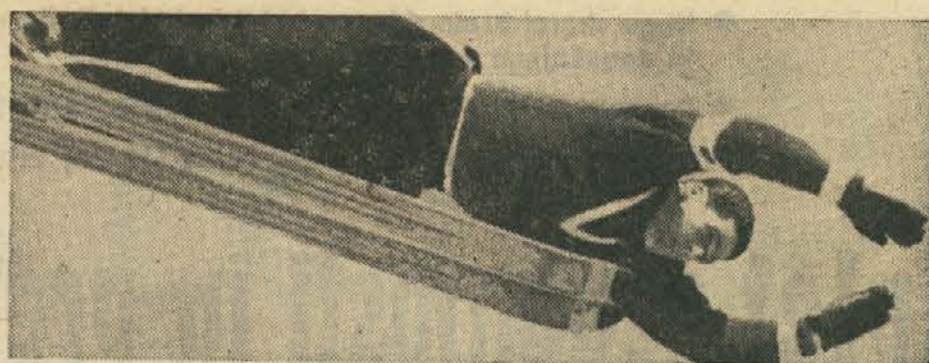
Ker je bilo snega v Planici preveč in 80 in 60-metrski skakalnici nista bili sposobni za trening, so bili skakalci nekaj časa kar doma. To nedeljo so se prvič pogotili in to kar naravnost z 80-metrskimi velikanke, saj bo na takih in še večjih potekala letošnja sezona. Čas prisilnega počitka pa ni bil nezakoriščen. Na prvi prireditvi na snegu, ki je bila pretekli mesec v Velenju, so sko-

rajda vse skoke posneli na filmski trak in jih sedaj proučujejo. Tako si reprezentanti ob sodelovanju trenerja popravljajo slog in bolje vidijo napake. Vsi pa pravijo, da jim je največ pripomogla k letošnji že kar začetni dobri formi skakalnice iz plastične mase v Ljubljani, ki je bila takorekoč celo leto v »prometu«.

OBERSTDORF, KULM, PLANICA ...

Po dveh letih počitka, ko sta bila tedna poletov leta 1961 v

Odlični vzhodnonemški skakalec Helmut Recknagel je trenutno še rekorder planiške velikanke. Njegovih 127 km pa bo že čez nekaj tednov v nevarnosti, kajti pod Poncami se bodo takrat znova zbrali največji mojstri smučarskih poletov...

Oberstdorfu v Zahodni Nemčiji in 1962. v Kulmu v Avstriji, bo v seriji poletov na velikankah od 22. do 24. marca 1963 na sporedu planiška veleprireditve. To bo brez dvoma, razen evropskega prvenstva v telovadbi, največji športni dogodek leta 1963 pri nas. Zaradi tega so priprave izredno temeljite in se obeta kopica novosti. Organizacijski komite je prejel že vrsto prijav, in sicer iz Avstrije, Švice, obeh Nemčij, ZSSR, Francije, Italije, Norveške, Madžarske, pa tudi ZDA. Američane bosta zastopala brata Roger in Bernard Dion, ki se nahajata na starem kontinentu v sklopu ameriških okupacijskih sil. To pa še ni vse. Prijave bodo zagotovo prispelo še iz Finske, Švedske, Poljske, CSSR, Japonske in Kanade. Edino negotov je še nastop Norvežanov.

DO 140 METROV

Za polete meseca marca bosta pripravila skakalnico bivša sodelavca pokojnega inž. Bloudka, Pelan in inž. Gorišek. Storzena so bila konstrukcijska in vzdrževalna dela na vseh skakalnicah, tako da so že sedaj pripravljene za nastope. Najbolj so seveda »gladili« velikanke, ki bo imela sedaj nameste štiri, sedem startnih mest. Popravili so tudi radijs prehodnega loka in oskočno mizo, tako da bodo spremembe dovoljevale polete do 140 metrov. S tem se je naša Planica izenačila s Kulmom in Oberstdorfom.

Na našem kratkem obisku v planiškem kotu smo razen vseh že omenjenih novosti in preureditev opazili še novo tribuno za merilca doskokov, poseben paviljon za računarje in televizijski stolp, ki ga bo uporabljala za pre-

nos Evrovizija, na njem pa bodo tudi častni gostje, novinarji in radijski reporterji. Celotna prireditve z vsemi spremembami bo veljala okoli 17 milijonov dinarjev, ki so že, ali pa jih bodo prispevali izvršni svet ljudske skupščine LRS, OLO Kranj in ObLO Jesenice. Vsi tekmovalci, gostje, novinarji in drugi bodo nastanjeni v številnih blejskih hotelih. Za obiskovalce, ki jih pričakujejo v treh dneh poletov kot že po tradiciji veliko število, so uredili tudi udobnejši prostor za opazovanje dogodkov, pa tudi za parkiranje je mnogo bolj poskrbljeno.

Da bi pa bilo tudi meseca marca vse v redu, so si ob zaključku našega potepa v Planici želeli domačini (pa tudi vsi drugi) dovolj snega, ob vsem tem seveda lepo vreme, brez nevskega vetra in ne nazadnje uspehov naše mlade garde, pravzaprav že sedaj, od 28. decembra naprej v tujini.

S šahom po severni Evropi

F I N S K A

Ze nekaj minut zatem, ko smo vstopili na motorni vlak finskih železnic, je ta odpejal. Če ne drugo bi nam že razlika v udobnosti med švedskim vlakom in finskim z motornim vagonom jasno nakazala, da se nahajamo v deželi z nižjim standardom. Vlak je poln, nekaj potnikov je moralo celo štati; ljudje niso bili več tako elegantno oblečeni kot na švedski strani. Sploh pa se nam je zdelo umestna pripomba, ki se je je zneli med nami, češ da se sedaj prvič odkriva v Skandinaviji, počutimo nekako domače. Molčče Švede so sedaj zamenjali skoraj klepetavi Finci. Ze nekaj minut zatem, ko je vlak potegnili smo že bili v prijetnem pomenu s finskimi deželci, diščinami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje tujih jezikov pri finskih dijakih presneto popolno tistemu, ki ga pridobijo naši dijaki — to je: slabo. Vendar smo se v dobri uri s prikupnim dekletom kar precej pogovorili in nekateri med nami so zamenjali celo naslove s švedskimi železnimi cestami, ki so se vračale z šole. Takrat smo ugotovili, da je znanje

- Ni ga skoraj kraja, kjer ne bi bil čudodelnik čas zazibal včerašnjega in današnjega dne v mikavno harmonijo.
- Poznate majhno mestoce sredi Dravske doline?
- Vabimo vas na kratek potep skozi Slovenj Gradec!

Splet sedanjosti in preteklosti

O bičajno jutro delovnega dne. Stare hiše na obeh straneh ulice, ki predstavljajo center vsega gibanja. Imaš občutek, da si v veliki panonski vas, čeprav je vzdušje slovensko. Na obrazih ljudi je pečat domačnosti majhnega kraja, kjer konjske vprege številčno še prekašajo avtomobile, kjer se vsi ljudje prijazno pozdravljajo in te takoj spoznajo za tujca.

Markanten spomenik talcem, hotel z moderno opremo, improviziran gledališki oder, kino, gostilna, trgovine in še kaj, vse to ostane v spominu površnemu opazovalcu.

demu slovenjegraškemu slikarju-samouku in priznanemu umetniku Jožetu Tisnikarju. Edinstvenost njegovega umetniškega ustvarjanja je pogojena z njegovim vsakdanjim delom, ki mu bogati dušo vedno z novimi inspiracijami. Kot strežnik v prostekaturi izbira motive samo iz zdravniškega ambienta, ki v stilu slikarja amaterja učinkujejo nemalo grozljivo, vendar z neprikrito poanto človečnosti in sočutja. Njegova skromnost in preprostat me sprva zmedeta, potem navdušita. V njem je neuničljiva sila, ki ga žene k ustvarjanju. Iskreno obžalujem, da

jo župnik Soklič pokaže s posebno ljubeznijo in ponosom. V omari ročno izrezljane ga pohištva, ki napolnjuje vse sobe, dragoceni izdelki pohorskih stlažutarjev. Kristal v dlančih lomi žarke svetlobe v polmraku. Starec dvigne kupo pred oči in se občudujoče smehlja. Ljubi svoje bogastvo.

Povsod po stenah slike najstarejših in najmlajših umetnikov. Kljub starosti, ki ni kos njegovi duševni živahnosti in telesni žilavosti, se župnik Soklič živo zanima za vse najnovejše dogodke s področja umetnosti. O tem pričajo številni katalogi in programi, ki jih razvrščene na ogled najdeš po vseh mizah dragocenega pohištva.

V kotu mraka nekoliko zaprašena postava svetnika. Zraven nje na baročno izrezljani mizi tisočletna modrost človeka v odprti knjigi Svetega pisma.

Vse to je trenutek preteklosti, ugrabljen pozabi stotletij, ujete v živo podobo starca, ki ljubeče bdi nad njo in v njej, zakle njena v stari hiši za železnimi vrati, ki se odpirajo vsakomur z radovednimi očmi.

• Premor

Kava v moderno preurejenem hotelu »Korotau«. Prijazni natakar je zgovoren in nič manj radoveden. Od kod da sem in čemu prihajam. Iz sebe ne delam skrivnosti. Ker je dopoldan delovnega dne, sem skoraj edini obiskovalec, zato prisede k meni in mi ponudi cigareto. V prijatnem kramljanju izvem, da je hotel šele leto dni preurejen, kajti Slovenj Gradec se razvija v turistično in umetniško središče, ki ima vsako leto več uglednih gostov. Temu primerno se spreminja zunanji lik mesteca po zaslugi prizadevnih Slovenjegračanov, ki skrbijo za svoje mesto s ponosom in osebno ljubeznijo. Fasade starih hiš so spremenile v kratkem času svoja obličja. Gostje, ki prihajajo, odneso najlepše vtise. Njihova prizadevanja niso zaman.

Pozdrav in topel stisk dlani. Se pridem kdaj.

• Freske in ekspresionizem

»Spitalska cerkev« Sv. Duha skriva na stenah presbiterija znameniti pasijon Kristovega trpljenja. To so freske bavarskega slikarja Andreja iz Ottinga iz 13. stoletja, ki je v času svojega bivanja v Slovenjem

Zupnik Soklič — muzealec

Gradec naslikal v cerkvi Sv. Duha ta svoj znameniti pasijon. Posebnost slikarje je v stilu, ki je za takratno dobo pri nas pravo presenečenje. Črte obrazov na stenah so skoraj groteske resničnih modelov, vzreth iz vsakdanjega življenja. Slikarja spominja na ekspresijo umetnikov sodobnega časa. Ne oazivajo zastoj nekateri umetnišni zgodovinarji Andreja iz Ottinga »prvi slovenski ekspresionist«. V tem času je sicer v zibelki evropske kulture Novega časa, Italiji, že visoko cvetela renesanca v svojem preobratu človeškega pogleda na umetnost in svet, vendar pa se provincijske pokrajine v svoji oddaljenosti še dolgo po preporodu niso otresle mistike, ki je imela svoj tako značilen vpliv na umetnost, stil in motivacijo. Motivacija slikarje Andreja iz Ottinga je še izrazito mistična, zato je ekspresionistični stil upodobitve še zlasti zanimiv in redek.

Posebno razkošje ti nudi ogled slikovite cerkve zraven cerkve Sv. Duha. Arhitektonsko romanskega sloga je v notranjosti izredno bogato baročno opremljena. Po slikovitosti in dragocenosti je uvrščena med najlepše cerkve tega obdobja v Jugoslaviji.

• Slovo

Potep skozi čas se ustavlja v utrujenosti in novih vtisih. Poslavljam se od stare rimske naselbine Colatio, ki je živila pred sedemsto leti in stopam po ulicah mesteca, ki živi dalje in vedno bolj živo. Čas se ne ustavlja.

MARIJA VIZJAK

Slovenj Gradec

Pred nekim vhodom prebereš napis

• Umetnostni paviljon

Ravnatelj in akademski slikar Karel Pečko ne »kopari« prijaznostjo, niti z besedami, k potepi mojo radovednost.

Po sedmih letih svojega obstoja se je Paviljon razvil v pomembno kulturno ustanovo. Vem, da ima ravnatelj Pečko pri tem največji zaslug, toda sam molči o tem. Vodstvo Paviljona si je prizadevalo že od vsega začetka pokazati ljudem resnično izbrana dela priznanih umetnikov in razstave, ki so se zvrstile v Paviljonu v tem do- kaj kratkem času, kvaliteto potrjujejo. Od naštetih naj vam omenim samo nekatere najpomembnejše: razstava hrvatskega umetnika Krste Hegedušiča, švicarskega umetnika lesorezca in akvarela Willyja Thalerja, razstava koroskega slikarstva in kiparstva mlade generacije, ki je predstavljala prvi tesnejši kulturni stik z bližnjo Korosko, razstava mojstrov grafike in risb »raznih narodov«, razstava povojne srbske umetnosti, razstava grafičnih listov poljskega slikarja Tadeusza Lapinskega, za katerega je značilno, da je odkril svoj specifični likovni svet prav v stiku z našo deželjo, kamor se vrača vsako leto »iskat moči in doživetije«.

Posebnost je bila še zlasti jugoslovanska razstava »Gozd in les« v likovni umetnosti, pritejena ob priliki plenuma Zveze inženirjev in tehnikov v Slovenjem Gradcu, ki je bila prva razstava te vrste v Jugoslaviji. Slovenj Gradec predstavlja čedalje močnejše središče gozdarskega dela Slovenije, kjer je našla lesna industrija iglastega gozda vse možnosti za svoj nadaljnji uspešni razvoj; zato ni naključje, da se je plenum odvijal prav tam.

Simpozij umetnostnih zgodovinarjev lans- leto v Slovenj Gradcu so popestrile še tri razstave, ki so zlasti uspeli zaradi originalnega okolja: razstava gotških plastik iz Mežiške, Dravske in Mislinjske doline v presbiteriju cerkve Sv. Duha, grafike starih mojstrov v Glasbeni šoli in dela slovenske renesance, razstavljena v Paviljonu.

• Z mrtvaškega odra

Predeu se poslovim, me predstavijo ml-

ga ne morem obiskati doma in si ogledati vseh njegovih najnovejših del, ki jih pripravljajo za samostojno razstavo na Dunaju. Samostojno je razstavljal že v Ljubljani, Beogradu, Slovenjem Gradcu, izven meja pa v Edinburghu. Naslovi njegovih del so zelo značilni: »Mrliški voz«, »Bolnica«, »Obdukcijska«, »Na mrtvaškem odru...«. Njegovi motivi predstavljajo edinstveni primer v naši slikarski umetnosti.

Napotki iz razgovora v Paviljonu usmerjajo moj potep skozi čas...

• Fantazija preteklosti

Hočete postati včeraj za kratek čas? Prestopite z mano prag stare hiše. Za železnimi vrati se skriva preteklost, ki s sedanjostjo, iz katere stopate vanjo, ustvarja v vaši glavi kaos.

Kaj bi bilo boljše? Danes ali včeraj? Hiši pravijo tudi »Sokličev muzej«.

Stara župnišče z lesenimi skripajočimi stopnicami vonja po stotletjih in ustvarja primerno vzdušje. Svete podobe na stenah, katerih starost govori o nedvomni dragocenosti, te silijo k šepetanju. Postajata romantik. Sobe so mračne in v motnih obri- slih podob iz preteklosti izgublja občutek za čas. Trenutek prinaša večnost spomina preteklosti.

Majhna nezatna postava župnika Sokliča, ki zavrt v svoj dolgi črni plašč razka- zuje in komentira svoje bogastvo, je po- doba, iz 17. stoletja. Vse to je njegovo. Če ga vprašate, kako dolgo je zbiral ta čuda, se nasmehe s svojevrstno ljubeznijo in od- vrne resnoba: »Veste, praktično vse živ- ljenje, a sistematično šele trideset let.«

Eksotična figura iz dragocenega orientalskega lesa pripoveduje svojo romantično zgodbo: edina preživela potomka plemiške rodbine iz okolice Slovenj Gradca jo je do- bila od kapitana, ki je zaradi nesrečne lju- bezni prepotoval ves svet. Mladostni stavec pripoveduje zgodbo z nasmeškom modrosti. Egiptovska mumija iz katakomb. Pečatno pismo cesarja Franca Jožefa, ki z neznanim podpisom velikega vladarja podeljuje neki meščanski družini plemiško čast. Stara gr- čava palica s preprosto izrezljano glavo — darilo pohorskega kmeta, ki se pripravljajo na smrt. To je vrednost posebne vrste, ki

Tisnikar: Na mrtvaške modru, 1961

DAVID ARMSTRONG: GLEDAJALCI

Brubeck se je z dvigalom pripeljal do 62. nadstropja in ker nihče ni izstopil, je postal odločnejši. Ze nekaj dni je poskušal storiti isto kot takrat: ko je dvigalo obstalo, je odšel po hodniku do železnih vrat, ki so vodila na nebotičniško ploščad. Brubeck je držal v žepu pest in v njej ključ. Ključ bi moral naglo vtakniti v ključavnico (naročil ga je pri malem Smithu, ki je ključavničarski mojster in nikdar ne sprašuje), odpreti vrata, vreči v hodnik svojo posetnico in stopiti na železne stopnice, ki so vodile do odprtine. Tam bi moral dvigniti vrata iz mlečnega stekla in stopiti na ploščad.

Da, Brubeck je vse to poskušal, vendar je vselej v poslednjem trenutku zgubil ponudbo. Zdaj mora vzdržati. Železna vrata je sklenil zakleniti, stopiti do roba ploščadi in čakati. Zdaj, ko je dvigalo obstalo, je Brubeck začutil, kako mu roka drhti. Tudi kolena so mu odrevenela. Slini je komaj požiral. Grlo se mu je osušilo. Se vedel ni, da je že prišel do železnih vrat in jih odklenil...

»Gospod! Kam greste?« je zaslišal krik in se zdržnil. Brubeck je s težavo odprl težka vrata in stopil na železne stopnice. S krčevito kretinjo je za seboj zaprl vrata, slišal

histerični krik in lahke ženske ali otroške korake.

»Gospod!«

Toda Brubeck je že zaklenil vrata in pustil ključ v ključavnici. Vrata ne bodo mogli kar tako razbiti. Preden pride policija in vsi drugi, bo minil lep čas. Brubeck je slišal slabotno razbijanje s pestmi po vratih. Železo je bilo močno.

Prišel je na ploščad. Kmalu bo

poldne. Dan je bil sončen. Tako je zatislil oči. Sonce se je lesketalo v pločevinasti reklamni plošči. Brubecku se je zdelo, da gre za luči z gledališkega odra. Vsem se bo maščeval...

Da, Brubeck je hotel povzročiti senzacijo. Premiera dela »Onstran ulice« je propadla. Tudi premiera »Za vselej« je propadla. Obe deli sta bili njegova življenjska priložnost. Zdaj ni imel dela.

»Nemogoči Brubeck,« so govorili. »Domišljuje si, da ima srečo. Kjerkoli se ta namišljena veličina prikaže, doživi polom.«

Gledališki ljudje so hudo babjeverni. Ljudje dajejo pred premiero čevlje na okno, pljunejo za vrata ali se z iglo zbodejo v desni kazalec in polizejo kapljico krvi. Brubeck je vsem prinašal nesrečo. Brubeck je to dobro vedel. Tudi najboljši prijatelji so se ga izogibali. Da nekdo je raztrosil vest, da prinaša nesrečo in to je Brubecka preganjalo od predstave do predstave. Cutil je, da igravsko pada. Na premieri »Onstran ulice« je pozabil dobršen del besedila. Občinstvo je žvižgalo. Gledavci so rezko žvižgali, kot da ga zbadajo z noži. Brubeck je že dva meseca potrj Ljudje so se mu gnusili.

Zdaj ko je stal tako visoko, pod pripekajočim soncem s pločevinaste plošče, so mu po vročinskih možganih švigale tisočere misli. Zenska ali otrok, kdor je pač bil, je najbrž že obvestil policijo in našel posetnico. Če zekaj minut bodo spodaj, na ulici, zaustavili promet. Množica ljudi bo zrla v zrak in čakala, da bo padel. Spodaj bodo gasilci in policisti. Imenitna predstava. Novinarji bodo s teleobjektivi snemali sleherni kretinjo in poskušali napraviti

čim boljše posnetke. Brubeck ni izgubljal časa. Okrog pasu je imel debelo vrvo in odpel si je suknič. Na koncu vrvi je imel privezan železen obroč. Brubeck je vse dobro pripravil. Pred mesecem je bil na tej strehi, tedaj je statiral v kratkem televizijskem filmu (tako globoko je padel) in tako si je izmislil to predstavo. Medtem ko se je režiser pripravil z igravci, si je vse dobro ogledal. Hrabrosti je bilo treba, da bi stopil do roba. Na pročelju nebotičnika je bila tri metre široka in za meter globoka vdolbina. Arhitekt je hotel z njo najbrž razbiti enoličnost pročelja. Železni obroč bi moral nataktniti na klin. Brubeck je zaslišal sirene z ulice.

Prispeli so! Toda Brubeck ni imel moči, da bi stopil na rob. Nekaj metrov pred robom je omahnil na kolena in komolce. »Zberij se, zberij se...« je polglasno ponavljal v grlu ga je stiskalo. Po vseh štirih se je priplazil do roba. Pod njim je bil prepad. Brubeck je imel prenzek krvni pritisk. Če pogleda navzdol, se mu bo zvrtilo v glavi. Brubeck je stisnil zobe in zataknil obroč na klin. Obrnil se je in z nogami otipal rob ploščadi. Desno nogo je iztegnil nad prepad. Tedaj je z ulice zaslišal krik. Brubeckova noga je obvisela v zraku vse do kolena. Krik z ulice je pomenil, da so gledavci prišli na predstavo. Spoznanje ga je osupnilo. Okamenel je. Se premakniti se ni mogel. Z desnico je krčevito držal železni klin v višini prsi. Spodaj so tulile sirene. Tako hočejo menda prestrašiti samomorilca. Najbrž ga hočejo spametovati. Brubeck je bil na pol nezaposten, vendar je daleč spodaj zaslišal škripanje avtomobilskih zavor. Zazdalo se mu je, da sliši tudi besede. Toda najbolj ga je pretresla vznemirjena množica. Toliko ljudi ni bilo na nobeni njegovih predstav. Nikoli. Brubeck se je spominjal le žvižganja.

»Ce zdaj ne vzdržim... Ce zdaj ne vzdržim...« si je dopovedoval. Odprl je oči in zagledal pred seboj betonske kocke ploščadi. Vmes je raslo nekaj trave, porumenele od morilskega sonca, ki je tod zgoraj

smrdelo po bencinu. »Kako je trava prišla semkaj?« je pomislil Brubeck. Misel ga je osvežila. Odločil se je. »To je življenjska priložnost!« je suho rekel. Brubeck se je spustil v globino.

Množica je strahotno zakričala. Brubeck je slišal krik, ko je omahnil ob pročelju. Med statiranjem ni dobro ocenil globine in zato je bila vrvo prekratka. Padel je tri metre globoko in tresčil z glavo ob zid. Potem je bil na dnu vdolbine, noga pa so mu do kolena visele nad prepadom. Brubeck se je onesvestil.

Hrumenje vijaka ga je prebudilo iz meglenega in hladnega sna. Pet metrov na njem je lebdel helikopter. Nek mladenič je hotel z drogom ujeti vrvo, s katero je bil privezan okrog pasu. Zraven mladeniča je bil filmski snemavec, ki je venomer naperjal kamero. Brubeck ju je videl. Mladenič iz helikopterja je potegnil za drog. Prek zvočnika je dejal: »Vstanite, človek! Bodite mirni! Rešili vas bomo!«

Kaj se je zgodilo? Čemu ga niso potegnili na streho? Brubeck je pogledal navzgor in tri metre nad seboj, na ploščadi, zagledal glavo. Bil je policist. »Vstanite, Brubeck! Vstanite in se stisnite k steni. Le mirno in pogumno!« je klical policist. Brubeck je zbral poslednje sile in se s kolena odbil od roba. Potem je vstal. Sočasno je zaslišal krik tisočernih glasov. Množica ljudi — njegovi gledavci — je z olajšanjem vzdihnila. Brubecku se je zavrtilo v glavi. Videl je, da se je vrvo med padcem natrgalo.

Mladenič v helikopterju je govoril: »Pazite! Z drogom vam bom porinil vrvo. Dobro jo zvežite okrog pasu in se pripnite. Na moje znamenje se boste spustili v globino. In za nekaj metrov. Obviseli boste v zraku in potem vas bomo dvignili. Ste razumeli?«

Potem je zaslišal filmskega snemalca, ki je govoril v zvočnik: »Brubeck! Bodite pametni! Odeon vam nudi nastavitve!«

Brubeck je prikimal. Skrčen v vdolbini je poskušal ujeti vrvo, ki je visela na koncu droga.

»Pol koraka bliže!« je slišal mladeničev glas.

Brubeck je stopil. V tem trenutku je globoko spodaj zagledal svoje gledavce. In ob tem pogledu je zgubil ravnotežje.

Kaj je bossa nova?

V jazzu se vedno nekaj dogaja in če tega ne bi bilo, ali bi bil jazz to, kar je — živa in plodna umetnost, vedno v iskanju nečesa novega, dinamičnega in vitalna kot življenje.

Jazz je nastal s križanjem dveh velikih glasbenih tradicij: evropske in zapadnoafriške. In zato so se jazz glasbeniki največkrat zatekali k bogati glasbeni zakladnici južnoameriške folklore. Prvi val južnoameriškega vpliva

je prišel s Kube, ker so afriški elementi v karibski glasbi prišli do večjega izražanja kot pa v kontinentalnem predelu Južne Amerike. Vpliv takoimenovane afrokubanske glasbe na jazz je dosegel svoj vrhunec koncem štiridesetih let, v dobi boop-a. Toda sedaj je prišel drugi val, tokrat iz Braziliije: Bossa nova. Kaj je pravzaprav bossa nova? Pomembno je, da se je vse pričelo z eksperimentiranjem, kar je pravzaprav

metoda kreiranja v jazzu. Izvedli so jo glasbeniki po notranjem imperativu umetniškega ustvarjanja. Prvi glasbeniki, ki so nam predstavili to glasbo, nosijo v sebi tradiciji: južnoameriško in jazz. To so Laurinda Almeida, Cal Tjader, Hoq Gilbert, Harry Babasin, But Shank, Shorty Rogers, Sonny Rollins ter Jim Hall, Clare Fischer, Herbie Mann in afrokubanski ritmiki Carlos Valdes, Candido Comero, Willy Rodriguez in drugi. Vedeti moramo, da so nekateri od teh glasbenikov že prej tako igrali in da je to, kar se sedaj dogaja le plod tistega, kar je že prej obstajalo.

Bossa nova torej ni popolnoma nova, niti čisto brazilska. Obstaja mišljenje, da je ta vrst glasbe pričela že v dobi, ko so prve plošče Dizzuja Gillespieja, Charlyja Parkerja in Teloniusa Munka dospеле v Brazilijo; toda ta verzija še ni popolnoma dokumentirana.

Jazz — samba, bossa nova, novi val (kakor nekateri nazivajo to novo vrst glasbe) je prvi uveljavil 1953. leta Laurinda Almeida, znani brazilski kitarist. Jazz je igral v ritmu svoje narodne glasbe, saj mu je samba s svojim dvočetrtinskim taktom omogočila, da je igral jazz »ala breve«. Posebno vlogo v izpopolnjevanju te vrsti je imel basist Harry Babasin, ki je z Almeida igral že leta 1947. V Hollywoodu je Babasin sestavil leta 1953 kvartet, v katerem so poleg njega igrali še Almeida, Bud Shank (saksofon) in Roy Hart (bobni). Toda pred tem je v nekem hollywoodskem lokalu igral Laurindo Almeida v triu z Dickom in Paulom Hazzardom. Almeida je odigral nekaj solo partij, največ v brazilskih narodnih ritmih, ki imajo s stališča spremljave svojo posebno basovno linijo, to je dva udara v taktu Harry Babasin, ki je bil slučajno ta večer v tem lokalu, se je kmažu pridružil Almaidovi grupi in pričel z izva-

janjem popolnoma novih figur. To je bila nekakšna kombinacija sambe in jazz, igranega v lahkem, ležernem stilu. Tako je nastala bossa nova. Tu je treba upoštevati tri osnovne elemente glasbe: melodijo, ritem in harmonijo.

Bossa novo je igral kvartet na nekaterih javnih prireditvah in leta 1953 posnel svojo prvo ploščo v tem stilu jazz. Čeprav je Babasin pričeval svoje prijatelje, da so našli nekaj novega v jazzu, se je kvartet vendarle razformiral, ker se je Almeida odločil, da se bo posvetil le klasični glasbi. S to ploščo, ki je bila ponovno izdana pod naslovom »Brazilliance« se je pričelo prvo poglavje bossa nove.

Pri bossi novi je osnovna ideja v tem, da razni ritmični instrumenti, afrokubanski in brazilski, igrajo kontrastne figure. Tako so ti glasbeniki namesto da bi še naprej juvajali v jazz razne stile pripravili plodna tla nekemu novemu stilu. Od takrat se je bossa nova že kar krepko »ukoreninila« v Braziliji in nekaterih drugih deželah Jožne Amerike. Brazilska glasba je za razliko od ostale glasbe v Južni Ameriki zelo prefinjena. K temu so pripomogli predvsem instrumenti, ki jih uporabljajo brazilski glasbeniki, pa tudi to, da se je izpopolnila melodija in harmonija. Glavno je, da se je jazz razširil na novo področje in da se je število njegovih ljubiteljev povečalo za nekaj milijonov.

Nesreča je edino v tem, da v tem prvem valu popularnosti glasbeniki, menažerji, poslovni ljudje in tovarne s ploščami ne stremijo za nobenim umetniškim poudarkom v novi smeri jazz. Toda, kot vemo, se je prava glasba še vedno obdržala in preživela modne muhavosti in zato lahko upamo, da bo tako tudi z bossa novo.

(Ritam)

Izbrala Bojana Maister

Zakaj „pohujšanje“ v preobleki?

Na Srednji medicinski šoli so nedavno tega dijaki in dijakinje poprosili režiserja mariborske Drame Mirana Herzoga, da jim razloži svojo režijo Cankarjevega Pohujšanja v dolini Sentflorijanski. Ker menimo, da je ta razgovor in

to zanimanje mladih ljudi za umetniško udejstvovanje vredno pohvale, ga v nekoliko skrajšani obliki objavljamo.

ZAKAJ SE NISTE DOSLEDNO DRŽALI PRI REŽIJI DOSEDANJIH UTRJENIH POTI IN RAZLAG CANKARJEVIH DEL?

glosa

Zadnje čase je mnogo govora o tem, kako se mladina — tudi študentska — premalo aktivno udejstvuje v kulturnem življenju Maribora. Da ne obiskuje koncertov, gledališča in še marsikaj drugega. O tem govorijo tudi na raznih svetih za kulturo pri ljudskih odborih. Potem apelirajo na organizacije — mladinske in študentske — da naj vplivajo na svoje članstvo. Ti sveti sestavljajo ali vsaj obravnavajo tudi programe in vsebino kulturnega življenja Maribora. In ob tem tudi razpravljajo o vključitvi mladine v oblike kulturnega življenja.

V teh svetih pa ni zastopan skoraj nobeden (mogoče je le kdo, pa ga ne poznamo) predstavnik ali član mladinske ali študentske organizacije.

— Mislim, da bi imel Cankar v današnjem času povsem drugačno izhodiščno točko pri zasnovi svojega dela — predvsem v drugem dejanju. Preštudiral sem vse kritične razprave o »Pohujšanju«, kiso izšle pred vojno in po njej, tako da sem prečistil svoja stališča ter poizkušal to gledališko delo približati današnjemu času s poudarkom na tistih scenah, ki so danes bistvene. Predvsem pa sem hotel, in upam, da sem vsaj deloma uspel, prikazati to delo — kot satiro. Hotel sem smeh v avditorju. S simboliko in stilizacijo v scenski podobi in glasbenih efekti, sem hotel globlje poudariti jedro dela.

KAKO STE SI ZAMISLILI GLAVNE JUNAKE?

— Na eni strani sem hotel poudariti trikot Peter—Jacinta—Zlodej; na drugi strani pa lahkoverne Sentflorijance v celoti in skupinsko, ne posamezno. Petra sem si zamisljal kot ushlega bivšega umetnika, ki zdaj zna spretno in barabsko izkoriščati slabosti in napake ljudi (večna aktualna tema) in katerega grenkoba snoznanj čas ne prenese. Jacinta sem hotel simbolirati (vsi to obožujejo) vendar kot žensko današnjega časa brez primesi nadnaravnosti. Zlodej

bi naj predstavljal figuro hudiča iz pripovedk, poln groze in strahu na eni strani ter ponižanja in prosjačenja v bedi na drugi strani. Ravno nasprotno vlogo pa naj bi odigrali Sentflorijanci, polni lahkovernosti, dobrote in nainvnosti do vsakogar — duševni reveži svojega časa.

KAJ MENITE O CANKARJEVIH GLEDALISKIH DELIH NASPLOH?

— Cankar je mnogo prispeval gledališki umetnosti. Vsako obdobje gleda na njegova dela s svojevrstno osvetlitvijo. Vendar malokateremu uspe (kolikor sploh uspe), da popolnoma prenese njegove ideje v svoj čas. Vsak režiser kakor tudi dramaturg želi, da nove misli preplete z vsebino tako, da se njegova izvirnost kar najbolj obdrži, njegova vrednost pa posodobl.

KAJ MISLITE O OBJAVLJENIH KRITIKAH NA CANKARJEVA GLEDALISKA DELA?

— V to se ne bi rad spuščal. Zakaj? Velikokrat se je že namreč pripetilo, da je isti kritik — pred drugo svetovno vojno ali po njej — pisal precej nasprotujoče kritike o istem Cankarjevem delu.

Dolgo v noč je tekel razgovor. Še mnogo je bilo iznešenih misli in vsi zadovoljni so se zahvalili režiserju Miranu Herzogu. Upamo, da takšen razgovor ne bo ostal osamljen primer, ampak bo postal le povod za čimprejše tavrste razgovore.

A. G.

Žepne knjige — lahko dosegljivo branje

Ni še tako dolgo, odkar so naše založbe uvedle v svoje knjižne programe tudi izdajanje žepnih knjig.

Ta, sicer zelo dobra zamisel, je že takoj ob začetku pokazala svoje slabe strani — slabe predvsem v ceni nezadovoljivem papirju in v neprikladni prodaji. Za žepne izdaje je zlasti pomembna nizka cena. Poleg tega knjiga naj ne bi bila vezana na celotno zbirko, kot je to primer pri zbirki »Skoljka«, kjer stane posamezna knjiga včasih dvakrat več, kakor znaša subskripcijska cena za celotno zbirko. Druga težava je z razprodajo. Pri nas ne moremo dobiti n.p.r. na kolodvorih, avtobusnih postajah in v večjih trgovinah drugih knjig kot X-100 romane, razne cenene revije in morda še Pavlihovo praktiko. Kje so kvalitetne knjige eiz zbirke Kondor, Skoljka in Kiosk? Marsikdo nitj ne ve, da te knjige izhajajo, zato ker ne utegnejo vsak teden obiskati knjigarne.

V tujini lahko kupiš na sleherni postaji precejšnjo število knjig, okusno opremljenih in razobešenih na kovinskih vrtljakih. Kupec si knjige samo ogleda in izbere. Tu je že davno zmagalo načelo: knjigo bralcu!

• Založbe tudi verjetno grešijo, ker izdajajo tudi žepne knjige v zbirkah. Poleg tega si privoščijo tudi za vsako žepno knjigo v prosti prodaji, ki je le nekoliko obsežnejša, posebno ceno. Vzemimo »Nanos«, ki je izšla v zbirki Kiosk — cena tej knjigi pa je presežala 1000 din. Vsekakor zelo neprijetno za človeka, ki želi brati na potovanju pa je knjiga sama dražja, kot potovanje.

Vzemimo za primerjavo neko novosadsko založbo, ki izdaja žepne knjige po enotni ceni 109 din. Vse knjige v tej zbirki so iz klasičnega, ali izbranega sodobnega repertoarja, z ličnim obsegom in opremo. Vsekakor posnemanja vreden primer!

Pomislimo še na razne razprodaje, ki jih s tako bučno reklamo prirejajo naše založbe. Mar ne bi vse to odpadlo s smotrnejšo organizacijo knjižne prodaje in prilagoditvi o cen potrošnikovim zmogljivostim? Tako bi gotovo dosegli to, da bi lahko celo leto in ne samo v času razprodaj viseli napis: knjigo bralcu!

J. Herec

(Nadaljevanje z 2. strani)
 njo. Novogradnja je torej druga možnost. Obe proučijo Zdrženje in pričakujemo lahko, da se bo kmalu odločilo za tisto možnost, ki bo trenutno in tudi v perspektivi ustrezala potrebam mariborskih študentov.

Štipendije in subvencije

V preteklem letu je znašala povprečna štipendija 11 tisoč dinarjev (za letos se stanje ni bistveno spremenilo), štipendije pa je prejemale okoli 50 odst. študentov. Pri obeh podatkih moramo upoštevati tudi veliko število tistih, ki so prišli iz prakse in imajo redne osebne dohodke. V sistemu štipendiranja vladajo velike anomalije, ki se kažejo zlasti v dodeljevanju, saj čisto dobe štipendije taki, ki jim res niso najbolj potrebne. Nekaterim študentom štipendijo po določenem času brez razloga odpovedo. Pri dodeljevanju štipendij se redke organizacije ozirajo na dejanske potrebe študentov. Štipendij ne uporabljamo kot materialno-stimulativno možnost. Vse to zahteva, da vsi zainteresirani dokončno proučijo sedanje slabosti in izdelajo družbenim službam predloge za bolj racionalno politiko štipendiranja.

Med dejanskimi potrebami študentov v Mariboru in njihovimi prejemki se kaže precejšnja negativna razlika. Komisija pri odboru ugotavlja, da bi 200 študentov potrebovalo dopolnilne pomoči. To pomoč delijo (in bodo tudi v prihodnje) prek individualnega subvencioniranja. V ta namen so

letos porabili 1,5 milijona dinarjev, zaradi porasta življenjskih stroškov se pa za prihodnje leto predvideva vsota 7 milijonov.

Kritična ocena študentske kulturne dejavnosti

O razlogih, zakaj se v Mariboru še ni razvila študentska kulturna dejavnost, pravi poročilo naslednje: »Dejstvo, da je v Mariboru amaterska dejavnost manj razgibana kot bi želeli, ima svoje posledice tudi v ostalem dogajanju. Tako ni npr. dinamike, ki bi nujno gnala k sodelovanju že dijake pa tudi študente; ni tradicije, ki bi terjala odložitve za pričakovanja.«

Eden od razlogov leži tudi v »prakticistični« usmerjenosti študija na mariborskih višjih šolah. Težava je tudi v tem, da v Mariboru ni profesionalnih študentskih skupin ter raznih ansamblov, kot jih imajo v drugih univerzitetnih mestih. Toda prav ti pogoji in njihove posledice nas silijo, da po svojih možnostih sami organiziramo kulturno dejavnost in zanjo ogrejemo čimveč študentov. Poskušali smo organizirati pevski zbor in folklorno skupino, toda odziv študentov je bil silno majhen. Tudi glasbenega ansambla nam ni uspelo organizirati. V aprilu smo organizirali skupaj s KMS študentski kulturni teden, ki je lepo uspel. Lepo so uspeli tudi brucovski prireditve v tednu novincev: Pohujšanje v dolini Sentflorjanski, predavanje o zgodovini Maribor-

ra, glasbeno-literarni večer jazz in poezija. Zlasti slednja prireditev je povzročila zelo veliko zanimanje pri študentih, zato bi s takimi prireditvami kazalo nadaljevati.

Na nobeni šoli ni izostalo brucovanje. Toda kulturni programi na teh prireditvah niso bili vedno najbolj »kulturni«, kakor da bi nam primanjkovalo izvirnosti in pristnosti. Pa tudi zdravega humorja smo srečali zelo malo. Nekaterim stvarim, ki smo jih naredili, je mariborska kulturna dejavnost (v osehah kulturnikov) pripisovala prav neznamen pomen. Toda prav to nam mora biti vzpodbuda za delo. Iz kvantitete bo rasla kvaliteta in le tako si bomo lahko tudi priborili primerno pozornost. Nadaljevati moramo začeto delo in razvijati nove oblike kulturne dejavnosti, ponovno poskušajmo ustanoviti pevski zbor in folklorno skupino; morda bi kazalo ustanoviti eksperimentalni oder, satirični kabaret in zabavni ansambel.

- ● PRIHODNJIČ:
- STUDENTI IN SPORT,
- SODELOVANJE S TUJIMI STUDENTI,
- NUJNA JE NAČRTNA KADROVSKA POLITIKA,
- NEKATERI VIDIKI JAVNEGA MNENJA O ŠTUDENTIH,
- KATEDRA MARIBORSKIH STUDENTOV.

Razprava prof. Mira Bračiča, predstojnika združenja MVZ

Na letni konferenci ZSJ mariborskih visokošolskih zavodov je razpravljala tudi predstojnik Zdrženja, prof. Miro Bračič. Njegove ugotovitve objavljamo v skrajšani obliki.

Ob začetku svoje razprave je prof. Bračič naglasil, da moramo problem študija posebno skrbno analizirati. Krivdo za slab študijski uspeh je treba poiskati predvsem med študenti samimi. Študentska organizacija bi morala posvetiti več časa seznanjanju brucov s študijskimi zahtevami. O absolutnih višjih šol je dejal, da je na mariborskih višjih šolah diplomiralo doslej že 230 študentov, ter je od tega odšlo v prakso 87 odst., medtem ko gre z ljubljanskih fakultet v prakso 10 odst. tistih, ki so končali prvo stopnjo. Zato je trdil, da višje šole niso izpolnile svojega namena, absurdna.

Dotaknil se je tudi kulture in ideološkega dela študentske organizacije. Dejal je, da predstavlja v naši družbi ideološko delo eno osnovnih nalog ZSJ in da ne smemo prihajati na občne zbornice z ugotovitvami »nismo dosti delali«. Tudi kulturno življenje študentov je po njegovih besedah nerazvito. Mnogo študentov je pri vpisu izpolnilo anketo neresno, saj se je za koncertni abonma priglasilo 150 študentov, aboniralo pa se jih je dejansko le 11.

V nadaljevanju svojega govora se je dotaknil socialnega položaja študentov. Povedal je, da so se z otvoritvijo nove restavracije povečali stroški prehrane, da pa bi bilo pavšalno subvencioniranje nesprejemljivo. ZSJ je sicer dobila sredstva, vendar se naloge ni resno lotila. Okrajni ljudski odbor Maribor je pripravljen zagotoviti znatna sredstva za rešitev današnjega stanja. Naglasil je še, da dobi prihodnje leto združenje MVZ celoten trakt v domu SKS, ki ga bo preuredilo v internat ter izročilo v samoupravo študentom. Za potrebe študentov bo Zdrženje osposobilo etažo internata šole za srednje medicinske sestre. O izgradnji novega študentskega centra je dejal, da je Zdrženje MVZ že zaprosilo republiški stanovanjski sklad za kredit v višini 40 milijonov dinarjev. Ta sredstva bi porabili za začetek renoviranja KPD ali pa za začetek gradnje novega doma. Katera varianta bo obveljala, bodo pokazale šele analize, saj bi veljalo renoviranje KPD skoraj milijardo dinarjev, ter tako ta investicija ne bi bila mnogo manjša kot morebitni stroški za novogradnjo.

O nazivih diplomantov prve stopnje je dejal, da bo zvezni zakon o nazivih sprejet verjetno še pred razpustom sedanje skupščine.

Ob koncu je izrazil zadovoljstvo, da sta konferenca in delo ZSJ v Mariboru pokazala nedvomno rast ter zaželel študentski organizaciji še obilo uspeha.

Razprava sekretarja Central. odbora ZSJ Janeza Čemažarja

Skupščini ZSJ MVZ je pristvoval sekretar centralnega odbora ZSJ Janez Čemažar. Ko je pozdravil skupščino in ji zaželel uspešno delo, je orisal dosedanje vlogo ZSJ. Naglasil je, da se je morala študentska organizacija nenehno ukvarjati s socialnimi težavami in se z vprašanji visokega šolstva. Prav Zveza študentov je prva razbijala klasične poglede na visoko šolstvo. Organizacija je mnenja, da ne smemo obravnavati študentov in njihovih težav ločeno od ostalih članov naše družbene skupnosti, marveč jim moramo pomagati, da izpolnijo svojo glavno nalogo: končati študij čim uspešneje in v čim krajšem času.

Janez Čemažar je tudi povedal, da zelo pogosto napačno uporabljamo sredstva, ki jih daje družba v študijske namene. Omenil je, da imamo mnogokrat na razpolago denarna sredstva, katerih pa ne uporabljamo za izboljšanje življenjske ravni študenta, temveč jih vlagamo v dolgoročne investicije.

Sekretar centralnega odbora je naglasil velik pomen ideološkega dela. Tako delo bi moralo biti osnovna naloga Zveze študentov. ZSJ bi morala ustanavljati klube, v katerih naj bi vsak študent našel razvedrilo in zadovoljive rešitve svojih potreb.

Ob zaključku je govoril še o rekreaciji študentov. Dejal je, da sedanji način šolanja zahteva velik fizični in umski napor, saj je tempo študija hitrejši in zahtevnejši kot prej. Pri nas še vse premalo razvijamo študentski turizem, zato naj bo tudi ena izmed nalog študentskih organizacij, da uredijo primerne počitniške domove.

CVETKE IZ SKUPŠČINSKIH LOGOV IN GAJEV

Skupščina bi ne bila popolna, če se na njej ne bi pojavili drobni besedni sporskijsaji, ki so mnogokrat lakšni, da jih le redki opazijo. Često pa povzročijo smeh v dvorani. Vsak tak dogodek sprosti delegate, da lahko v naslednjem trenutku bolj zbrano prisluhnejo resni razpravi.

Solska vodstva so čisto kritizirala na konferencah ZSJ delovanje študentske organizacije. Najostreje kritike smo slišali na konferencah na VTS. Na skupščini smo opazili pet vodstvenih predstavnikov višjih šol. Šesti, ki je manjkal, je bil prav predstavnik Višje tehniške šole.

Po poročilih so že izglasovali razrešnico staremu odboru, ko se je nekdo nenadoma spomnil, da verifikacijska komisija še ni podala svojega poročila. Predsednik te komisije je želel napako hitro popraviti in je v svojem poročilu izjavil: »Od 146 izvoljenih delegatov je na konferenci prisotnih 197.« Vsekakor smo s 135-

odstotno udeležbo tako dosegli v Mariboru nov svetovni rekord.

K razpravi se dolgo ni prijavil nobeden delegat. Delovni predsednik je zato vstal in izjavil: »Ker so diskusije pripravljene, naj kar pridejo ven.« No, kljub temu pozivu, diskusije le niso prišle osebno na oder.

Delegat, ki je začel z razpravo, je tudi letos upošteval načelo: pričeti je treba s čim lažjo temo. Lani je namreč prvi diskutant govoril o Počitniški zvezi, letos pa o športni dejavnosti študentov.

Nekemu diskutantu je ušlo z jezika: »Od 7 ali 8 višjih šol v Mariboru so se udeležile športnih tekem le štiri.« Ni kaj reči, le da še do danes ni nihče ugotovil, kateri sta tisti dve dodatni, višji šoli.

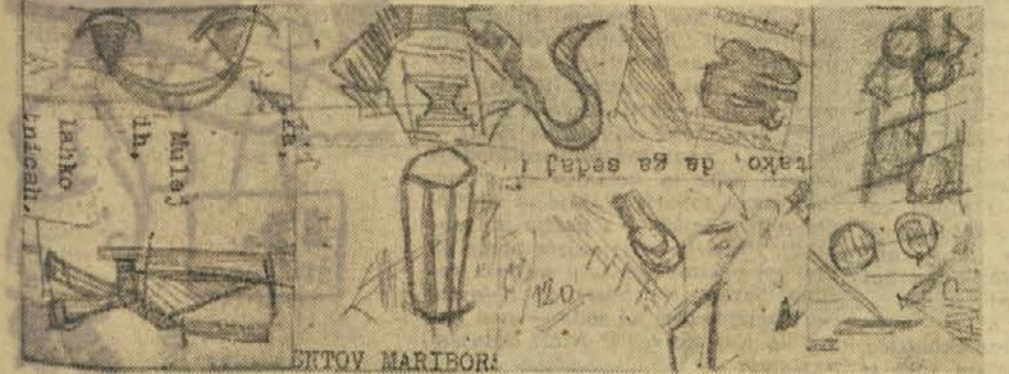
Na konferenci so govorili tudi o aktivnosti komunistov na šolah. Nekl delegat je ob tem ugotovil: »Če kak-

šen komunist opazi, da se drug član ZK nikjer ne udeležuje, mu bo natožili kakšno nalogo. Če je ta komunist se bo zagovarjal, ali pa ni komunist.«

Ob volitvi novega odbora je predsednik kandidacijske komisije prebral kandidate po »abecednem redu«. Da pa bi bila ta abeceda res originalna, so si sledile začetnice v naslednjem redu: B Č H I K L M S L S M T V.

Ob razpravi o novem študentskem centru v dosedanji zgradbi KPD je neki visoki gost zlobno pripomnil, da bo funkcija zgradbe ostala kljub vsemu ista, le začetna črta v naslovu bo odpadla.

Največje odobravanje je požela kritika članka »Razgovor z jeznim študentom«, ki je bil objavljen v Večeru. Ploskanje je trajalo po končanem govoru kar 19 sekund.

Ilustracije je izdelal eden izmed visokih gostov skupščine. Narisane so bile na poročilu.

... bi povedal nekaj o »trgovski filic« naših trgovcev. Ko sem prvi dan po novoletnih praznikih vprašal v mlekarji po kruhu, so mi odgovorili: »Ja, veste, da ga nimamo. Razumljivo! Skoraj vse trgovine imajo inventuro in smo takoj vsega razprodali!«

ko bil bi ŠVRK

... bi ošvrknil našo slovensko centralno radijsko postajo, ki v vesteh o dogodkih sploh ne imenuje več kraja dogodkov (konkretno Ljubljane).

... bi ošvrknil Zvezo kulturnih delavcev v Mariboru, ki že dolgo ni pridila niti enega razgovora o kulturi in tudi o kulturnem življenju v Mariboru.

... bi javno povedal nekaj o študentih, ki so izpolnjevali anketo v začetku študijskega leta. V anketi se je izjasnilo okoli 150 študentov za obiskovanje koncertov. Aboniralo se jih je 11 (enaajst).

ANEKDOTA

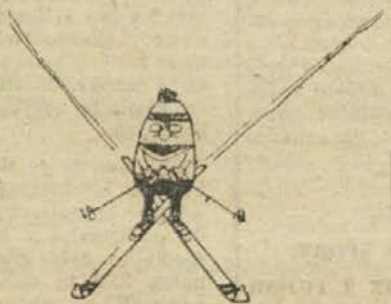
Profesor VEKS, dr. Janez Nemeč, je spravedal na izpitu zakonski par. Ker je mož slabo odgovarjal, je skušala njegova boljša polovica rešiti družinsko čast tako, da se je ves čas vtilkala v njegove odgovore. Profesor se je ob takšni delitvi vsakodnevnih tegob hitro znašel ter ženi dejal: »Tovarišica, doma lahko imate vi besedo, toda tu mi bo vaš mož odgovarjal!«

BREZ BESED (Index)

»Izguba spomina. Ne more se spomniti svojega imena, toda obraz se mu zdi znan, pravi...«

BREZ BESED

Tale loputa je moj patent. Ali je morda niste naročili?

1	2	3	4	5	6
7					
8					
9					
			10		11
12		13			
14					
15					

KRIŽANKA

VODORAVNO: 1. premične stene na gledališkem odru, 7. proti koncu krede razširjeni morski glavonožec, 8. znani angleški humorist (1859-1927), 9. oče, 10. važna začimba, 12. nevarno jetrno obolenje, 14. prebivalec Anama 15. ličje.

Navpično: 1. kajenje, 2. umetnikov opus, 3. žensko ime, 4. daljša oblika veznika, 5. shed znanstvenikov, 6. figura pri četvorki, 10. velike ribe, 11. prečni drog v kozoleu, 12. nekdanji ruski vladarski naslov, 13. ime filmskega igralca Vallone.

Kot enakopravnemu državljanu mi je zajamčena svoboda misli in odločitve. Ker sem že nekaj svetlobnih let opazovalec raznih osvobajanj — kot so: osvobajanje izpod biča tržne inšpekcije, revizijskih komisij in zviševanje procenta sredstev, odvajanih v sklad gluhih, — sem poskusil vreči bumerang na nedotakljivo svetišče — ženo, ki mi že

izgubi nikoli dostojanstva višine. Muzikalčno je zagrmelo: »Vi mikroskopski, ošiljeni, prazgodovinski peroprask! To vas bo drago stalo!«

Salutiral sem in zvižgaje odcepital. Intelektualni užitek. Danes je moj dan... Čez dve uri me je poklical tehnični: »Poslušajte, Zlahtič — ali bi hoteli skočiti namesto mene v Destilat-ImpeX, in se pogovorite

gavim pijancem, do trebuhov v acqui — destilati.

Tehnični je poklical čolnarja in mi izročil veslo. Vestal sem in vestal — do največjega sode, ki je bil podoben doževi beneški palači. Govoril nisem. Reagirati nisem. Sledila je akcija ob izkrcavanju.

»Silno mi je žal, toda: še bogovom se zgodi — po kriminalu že smrdi — je recitiral tehnični Puškina. »Zanesel sem se bil na vas. Kot na brata! Vi pa — komunalni škandal!« Nato je izhlapel.

Naslednji dan sem stal pred direktorjem. S kraljevske gesto mi je odvzel besedo in prerokoval iz dlani: »Zadevo poznate. Tem bolje. Kaj bi govoril! Kaj imate pripravljenega v obrambo?«

Segel sem v žep (z očmi mi je sledil). Namesto pištole sem privlekel na dan robček in si začel počasi brisati nos. — Hotel sem ga uničiti s taktiko zavlačevanja. Ni imel posluha za taktiko.

»Zadnje čase opažam v svojem skladno in brezhibno delujočem podjetju pojav škodljivih elementov, ostankov prakrščanstva. V svoji reakcionarni nameri, da bi z zaviranjem produkcije (sabotažna roba) — in s tem zmanjšanjem proizvodnje oropali sebe in kolektiv in s tem tudi mene, tovariš Zlahtič — ste bili duhoviti. (Reski! — s pestjo po pivniku). Premije in trinajste plače ob vsakem prestopnem letu so naša rešilna barka. Ne boste je potopili. — Namigovanje na sode — sem pomislil). Kaj ste rekli? Nič?! Delujete podtalno.

— Pooblaščen od upravnega odbora ter s tem pravnomočna oseba, pravna oseba — vas v imenu kolektiva obtožujem milijonske, a žal —

nedokazane poplave v centralnem skladišču. (Reski!) Mi nismo brodarška zadruga. Mi smo... Reeeski! — Tukaj imate delovno knjižico.

Na hodniku sem treščil v ZMAJA. Svetohlinsko se mi je nasmehnila (pred enaintridesetimi leti bi me ta nasmeš razorožil, zdaj sem pobesnel) in dejala: »Dame je treba tudi dandanes spoštovati in biti z njimi korekten, gospod Zlahtič!«

Zarjovel sem kot ranjen lev: »Svoje življenje bom posvetil odstranjevanju ZMAJEV iz srca našega — sicer ljubkega življenja!« Salutiral sem — in šel.

— Če že ni odšla — še danes stoj tamkaj.

Nauk: Absolvent prve stopnje se mora spoprijeti tudi z ZMAJI!

Ivan Cimerman

MOJ DAN

eno maratonsko leto greni sedemurni delavnik.

Oni dan sem se zavedel svoje moči. Priliv drznosti, samospoštovanja ter podjetnosti. Vzšla je kot kristal čist. misel v obliki sonca: »Kar človek kot neskončno razumno bitje misli, mora tudi povedati. — Proč hlimba, proč hinavstvo, proč bonton in obzirnost!«

Ko sem bezljal dvanajstič po hodniku z istim šopom listin (Zadeva »Zmaj baterije«), mi je priplula nasproti križarka — direktorjeva žena. Ker ji zavore niso delovale, se je po zakonu o vztrajnosti mase zalelela va.a.e. Potres je zahteval eno človeško žrtev — mene. Bojna sekira je bila s tem izkopana. Zasikal sem: »Zmaj pošastni!« — Prizadeti objekt (osebek) se je ustavil in se hromo, zlovesče okrenil — kot žerjav, ki ne

o dobavi novih sodov. Nujno jih potrebujemo za nadaljnjo proizvodnjo! (Glas mu je bil žametni, božajoč. Strogo zaupno!) — To seveda niso bili n. vadni, vsakdanji sodi za kis, pač pa dosežek sodarstva — eksemplaričen izum.

Urečil sem zadevo. V stilu dneva. Individualno. — Po desetih dneh me je poklical tehnični v svojo pisarno. »Sedite, prosim. — Tovariš Zlahtič, kot vam je znano (.remolk) hrhm, hm... sem vas nečajno opolmočil, pooblastil v zadevi Sodi-DESTILAT-IMPEX. Omenjeni sodi — predvidoma uvoženi — so že tri dni tukaj. (Tehnični je pričel divje sopsti kot besen bik). — Vanje smo natočili naš derivat aequo-destilato (destilirano vodo). Toda — je drhteč povzel besedo — pojdite z menoj...«

Spustila sva se v kletno skladišče. Tu so stali lepo postrojeni sodi iz vladavine Marije Terezije — sivkasti od patine, skrušeni vase. Toda — vsi so jokali. Voda je curljala iz vsake špranje. Fontana! Podobni so bili ve-

BREZ BESED

(Tribuna)